

De Centraal Dialoog Bonaire, opgericht in 2018, is de lokale overlegtafel met als deelnemers: het openbaar lichaam, vakbonden, werkgeversorganisaties en de Kamer van Koophandel. Dit onder de leiding van een onafhankelijk vice-voorzitter. De gezaghebber is q.q. voorzitter. Partijen beogen met de Centraal Dialoog door consensus bij te dragen aan een sociaal, economisch en ecologisch duurzaam Bonaire.

Zie ook <https://www.centraaldialoogbonaire.com>.

Aan de kabinetsinformatuur en de fractieleiders in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Prof.Dr. R.H.A. Plasterk
p/a Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bonaire, 19 december 2023

Onderwerp: beleid Caribisch Nederland 2023-2027 in Regeerakkoord

Geachte heer Plasterk,

Het nieuwe kabinet wacht grote uitdagingen. De Centraal Dialoog Bonaire (CD) vraagt hierbij specifiek uw aandacht voor de uitdagingen in Bonaire. Samen met Sint Eustatius en Saba maken wij immers integraal onderdeel uit van Nederland. Onze eilanden kennen echter een geheel eigen context en dienovereenkomstige problematiek. Caribisch Nederland heeft in veel opzichten een ongewenste achterstand op het Europees deel van ons land, die vaker wel dan niet onverklaarbaar is en die naar onze mening verder moet worden aangepakt. Met deze brief vragen wij uw aandacht hiervoor bij het vaststellen van een regeerakkoord voor de komende regeerperiode.

De afgelopen kabinetsperiode is er veel aandacht geweest in Den Haag voor Caribisch Nederland en zijn er grote stappen gezet. De CD is in het kader van onze voornaamste prioriteit armoedebestrijding (zoals vastgesteld in het Akkoord van Kralendijk) erg positief over de invoering van het sociaal minimum. Wij hopen dat de reeds vastgestelde forse verhogingen van het wettelijk minimumloon (WML) op Bonaire voor 2024 een verdere positieve bijdrage aan die armoedebestrijding zal leveren.

Wij maken ons echter zorgen over de achterblijvende verdien capaciteit van ons bedrijfsleven, de daaraan verbonden werkgelegenheid, en de toename van de kosten van levensonderhoud die hiermee gepaard zal kunnen gaan. In het Akkoord van Kralendijk

zijn we nadrukkelijk overeengekomen dat de kosten voor het levensonderhoud en de ondernemerskosten, naast het vaststellen van het sociaal minimum, belangrijke factoren zijn waarmee we de armoede op Bonaire kunnen bestrijden en zo een Bonaire zullen realiseren met een sociaal, economisch en ecologisch duurzaam beleid. Daarnaast moeten we het creëren van een ondernemersklimaat waarin ondernemen realistisch is, en een aantrekkelijke leefomgeving ten gunste van een meer uitgebalanceerde arbeidsmarkt niet uit het oog verliezen.

Onze economie blijft zo vooralsnog erg kwetsbaar. De voorgestelde generieke maatregelen om de kosten voor de verhoging van het WML te verzachten zijn bijvoorbeeld naar verwachting niet voldoende om een bepaalde kostenstijging voor de consument volledig te mitigeren. De CD ziet dat in de afgelopen periode veel ministeries initiatieven hebben genomen om bepaald beleid of wetgeving in te voeren of te wijzigen. Het ontbreekt jammer genoeg vaak aan coördinatie om zaken integraal en in samenhang met elkaar aan te pakken. Problemen worden incidenteel en beperkt opgelost, met maatregelen die vaak weer nieuwe problemen veroorzaken. Ook is er geen duidelijke prioritering, waardoor bijvoorbeeld de toegezegde invoering van de ww-regeling inmiddels is doorgeschoven naar 2025. De CD pleit daarom voor een integraal meerjarenbeleid, waarin op meerdere vlakken op elkaar afgestemde afspraken worden gemaakt, op grond van een fundamentele discussie met alle betrokken partijen. Dit gaat om sociale vraagstukken (snellere invoering van ww-voorziening, inhalen achterstanden op andere arbeidsvraagstukken, monitoren effecten van verhoging minimumloon, sociale woningbouw, gerichte sociale maatregelen) maar ook om fiscale vernieuwingen met aandacht voor de veelal kleine bedrijven op Bonaire. Ook de uitdagingen als het gaat om de infrastructuur, het bankwezen, de connectiviteit tussen de eilanden en de diversificatie van de economie moeten hierbij betrokken worden.

De CD wil hier graag nadrukkelijk een rol in spelen door als belangrijke gesprekspartner betrokken te worden bij het opstellen van dit meerjarenbeleid. De CD ziet hier een belangrijke rol voor het ministerie van BZK, wat immers een coördinerende functie heeft als het gaat om Caribisch Nederland. Dit houdt ook in dat de andere departementen zich moeten laten willen coördineren, omdat dit de enige manier is om gezamenlijk verdere verbeteringen op Bonaire mogelijk te maken.

De Centraal Dialoog Bonaire is gaarne bereid bij de nadere beleidsontwikkeling en implementatie van maatregelen een rol te spelen. Zij kan helpen het draagvlak op het eiland voor een sociaal, economisch en ecologisch duurzaam beleid te versterken,

Hoogachtend,

Namens de Centraal Dialoog Bonaire,

Mervyn Stegers

vice-voorzitter

Marga Buys-Trimp

secretaris

Afschrift verzonden aan de fractieleiders in de Tweede Kamer der Staten-Generaal